

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

ANY LV - 2732

Preu 20 cts. - Atrassats, 40

L'ombra d'En Pi i Margall a l'Ajuntament

—Vaja, vaja! No us preocupeu del meu monument i feu tasca més republicana i profitosa.

CASA BASTIDA

PASSEIG DE GRACIA, núm. 18

Gran Basar de Sastreria sistema Nordamericà

BASTIDA s'engrandeix, i el seu èxit obeeix a tres raons: 1.ª La seva nova fórmula en l'art del vestir. 2.ª Tenir el vostre vestit sempre a punt. 3.ª La fabricació és venuda directament al comprador. Durant les obres d'engrandiment, ocupa el local del costat, i en l'ocasió de tenir unes existències formidables, ens cal liquidar als preus següents:

100.000
colls i punys, des
de 0,10 ptes.

100.000
vestits xeviot, des
de 25 ptes.

100.000
pantalons, des de
5 ptes.

100.000
paiames, des de
3 ptes.

100.000
colçotets, des de
1,95 ptes.

100.000
camisetas seda,
des de 1,45 ptes.

100.000
talls de vestit, des
de 5 ptes.

100.000
abrics de gran
moda, des de
25 ptes.

100.000
trinxeres, des de
10 ptes.

100.000
camises, des de
4 ptes.

100.000
corbates seda, des
de 0,50 ptes.

100.000
mitges sport, des
de 1,45 ptes.

100.000
sweters, des de
2,50 ptes.

Secció de mida en vestits, abrics, peces d'etiqueta i de sport, des de 50 pessetes fins les millors classes en fantasia i luxe, a preus moderadíssims; i si fos precís, confecció ràpida i llesta per a lliurar al client a les quatre hores.

En la secció de camises i calçotets a mida, tenim una gran existència en teles i dibuixos de totes classes, fins les més fins i selectes, que oscil·len, els calçotets, de 4 a 10 pessetes; i les camises, des de 10 a 25 pessetes.

Els nostres clients tots són obsequiats amb diversos presents i segells d'Estalvi Popular de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvi.

Els de fora de Barcelona seran servits si ens escriuen demanant-nos mostres i figurins i un sistema especial per a prendre les mides.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÒNICA

Immoralitat

AQUESTS dies hi ha hagut un cert enrenou en el món periodístic. Un enrenou en el món periodístic és més sonat i criticat que qualsevol altre enrenou social. Si a un marit se li escapa la muller, i els familiars van de Redacció en Redacció damanant, per favor, als periodistes que no en diguin res perquè són persones de molt compromís, els periodistes callen; si es troben davant un polític ruc que no sap enraonar, però al qui cal fer-li un interviú, els periodistes posen en boca del personatge raons de pes i teories polítiques que la gent admira i que l'home públic acaba per creure que les ha dites ell, mentre el periodista silencia la veritable personalitat ase de l'esmentat ciutadà; si una artista és lletja, vella i cridanera, per consideració personal s'acostuma a dir que és formosa, jove i distingida... Els periodistes ho silencien tot, excepció feta de les qüestions de la classe i amb la classe.

Ah, no! Els periodistes, per a ésser considerats, hem de seguir tota la vida pobres i derrotats. No podem tenir quatre pessetes. En quant un periodista, per casualitat o per sort, menja sis cops seguits, els altres companys són a trobar-lo cretí, malvat o francament imbecil. La consideració del periodista no augmenta a mida que va pujant més que els altres, sinó a mida que va enfonsant-se més que els altres. Llavors la classe diu, amb un noble i humaníssim sentit: "—Tenia molt de talent!"

Els periodistes no cerquen en la vida privada dels polítics — els nous i els vells — les seves nafres i les seves ximpleries; han de combatre la classe per la classe. I quan un periodista ha caigut en un delictes vulgaríssim, tots hi són com a feres a abraonar-s'hi, sense comprendre que el fang que cau damunt del culpable, cau damunt d'ells, indirectament. Què pocs són els casos d'immoralitat entre militars que arriben al públic! Què pocs són els casos d'es càndol de clergat que són sabuts per la gent! Es entre ells, que resolen la qüestió, d'una manera radical, contundent, però sense que la gent se n'assabenti. Són molts els militars que han sortit de l'exèrcit després de passar per un tribunal d'honor; pocs són els tribunals d'honor militars que han arribat al públic.

I és que la gent comprèn que hi ha quelcom superior, que és l'honra de la classe.

Tan immoral o més que el que ha fet el periodista poc digne que ha jugat amb l'honor de la classe, és el que roba els articles d'altres i els signa: el que diu en el diari una

malvestat contra un company quan li consta que aquest company és un home digne; el que... però, vaja, ¿per què ens emboliquem?

Nosaltres només volíem dir, ara, que no es deu mai rebaixar la classe fent públiques les seves xacres. Després els fabricants que exploten, els comerciants que roben, els polítics que estafen, s'omplen la boca dient amb menyspreu:

—Aquests periodistes!

I aquests periodistes, pobres i sorruts, són sempre més dignes que tots els altres estaments, encara que vulguem llençar-nos fang damunt nostre.

FRANCESC MADRID

GLOSSARI

DEL FRED

Ja ha arribat el fred, senyors. Tot arriba, un dia o altre. Fins la República arribarà, encara que alguns en dubtin.

Les senyores han començat a atabalar els marits, a atacar-los la cartera amb una perseverança que àdhuc envejarien els jesuïtes (1). Són necessaris els abrics, els abrics de bisó, de petit gris, de marta. O d'imitació de qualsevol d'aquests animalets que les senyores — que tenen tanta afició als animals — han popularitzat.

Per altra banda, els senyors treuen de l'armari els abrics de l'any passat. I durant uns quants dies, tot Barcelona fa pudor de boles de naftalina.

Aquest any la calor havia començat molt aviat. La calor, que és vitalitat, força, ressorgiment, entusiasme, alegria. En aquest sentit, l'estiu de 1931, ha estat un dels de més alegria.

El lector (estranyat). — Home, no sé per què!

El glossador. — No ho sap?

El lector. — No.

El glossador. — Ni ho endevina?

El lector. — ¿Que m'ha pres per una gitana de les que diuen la bona ventura?

El glossador. — No, senyor. De cap manera!

El lector. — Doncs, expliqui's.

El glossador. — Sí, home! Perquè aquest any l'estiu començà el catorze d'abril!

El lector. — (!!!)

Sí; aquest any l'estiu començà el catorze d'abril. I amb una calor que semblava que ja mai més no hi hauria hivern. Però l'hivern ha vingut. Un hivern que ha glaçat tots els entusiasmes, totes les alegries del catorze d'abril.

VIRAI

(1). Que encara no se n'han anat. Ni se n'aniran... si no els treiem.

—Ja ho veu: els alemanys ens van arruinar amb els marcs, i ací, amb un March, pots fer-te milionari.

“LA PERLA EN EL MULADAR”

L'arquebisbe de Granada ha comminat el canonge i diputat senyor López Lóriga a retractar-se de les idees que ha sostingut en les seves intervencions parlamentàries.

Don Luis López Lóriga és un sacerdot pulcre, que s'a-faita i banya tots els dies, fuma cigarretes egípcies, i llegeix Ortega i Gasset i Baroja... Tot això no és potser gaire ortodox.

No; però don Luis López Lóriga és, sobretot, un sacerdot intel·ligent, comprensiu, liberal, d'idees sincerament generoses...

I això, això és el que dol als cavernícoles espanyols. Això és el que indigna a la Eminència granadina i al seu flamant capítol de canonges reverends, no massa escrupolosos, tots plegats, en el vestir i el pensar...

EL COMENDADOR

Dies enrera, dins l'imperi encara del “Tenorio”, van sentir-se una nit, entre onze i dotze, tres detonacions imponents, misterioses, cap als voltants de Montjuïc. Foren tres, les detonacions; tres, en crescendo, i convenientment espaciades...

La policia, els guàrdies d'assalt, la guàrdia civil, van entrar en acció. Però, no res; misteri. No varen trobar cap rastre de les detonacions misterioses.

Ja de matinada, els agents van comunicar al seu cap corresponent el resultat negatiu de les seves gestions.

—Nada, ¿eh? — va fer l'Inspector. — *Como siempre. Esta vez debe haber sido el Comendador, sin duda alguna.*

LA RESPECTABILITAT DE L'“EMILIANO”

Després de Primo, després del “Borbó”, després de Berenguer... l'“Emiliano”!

Ha seguit passos il·lustres, tots ells del més pur espanyolisme...

Ara, nosaltres li aconsellàrem que, com el Kaiser, com el mateix Primo en l'exili, es deixés la barba.

Així potser, a més de comportar-se com un gran home debò debò en desgràcia, assoliria una mica de respectabilitat.

Capricis i paradoxes

UN MAL CAMÍ

“Es precis — ha dit el senyor Cambó — que sortim vencedors en la batalla contra la barbàrie materialista que amenaça destruir la civilització cristiana...” ¿Enteneu aquests mots, en boca d'un polític conservador i milionari? Jo no.

Car tothom té com a representants més autèntics del materialisme, els conservadors, majorment, si aquests conservadors són milionaris. Per anar contra el materialisme conservador, és pel que fa anys que lluiten els homes d'esquerra. Per a donar un abast social a la riquesa, contra l'abast exclusivament personal que té avui; per fer que aquesta riquesa sigui més ben repartida; per fer que el treball sigui també una riquesa... per als que treballen. Així, quan un milionari conservador ens parla de vèncer la barbàrie materialista, ens sembla que se'ns rifa.

Però encara ens desconcerta més el senyor Cambó quan ens parla de la civilització cristiana que cal salvar. No voldrà dir pas que cal salvar la producció de fluid elèctric, la producció d'automòbils, el maquinisme, en fi. Això poc té a veure amb Crist i amb les seves doctrines. Això és, simplement, la part materialista i utilitària de la civilitza-

—I qué en farem, ara, de la setmanada, si els diumenges no podem menjar?

ció actual. I això, ja ho sabem; és l'únic que interessa salvar a molts conservadors.

En realitat, els que han intentat i intenten encara, salvar els pocs sentiments cristians que resten en aquesta societat nostra, catòlica, apostòlica i romana, però força des-cristianitzada, són els homes liberals i esquerristes, els que prediquen la igualtat i la fraternitat. Els que es revoltent que hi hagi infeliços que gemeguen de fam i de fred a les portes tancades dels palaus i dels temples.

Es clar que un hom no pot menys de recordar que el senyor Cambó és el fundador de la Bernat Metge. Aleshores un hom s'explica més que amb les seves paraules quina és la civilització que vol salvar el senyor Cambó i qui són per a ell els bàrbaros. Fet i fet, els mateixos que per a nosaltres. Però si per a contribuir a salvar aquesta civilització la Fundació Bernat Metge és un baluard admirable i poderós, la política conservadora i dretista, la política que, tradicionalment, a la Península, ha volgut mantenir les desigualtats més irritants, és el més perillós dels camins. Al final hi ha les reaccions més violentes. Hi ha aquella Rússia vermella dels pitjors temps que tant esvera els mateixos conservadors.

DOMÈNEC GUANSÉ

**Demà, dissabte, no deixeu de comprar
"LA CAMPANA DE GRACIA"**

L'"Emiliano", desferra monàrquica

L'execució moral de l'"Emiliano" és una de les coses que haurà fet més pel prestigi de la República. Això ja ens parla d'aquella austeritat republicana que Roma féu famosa, i que és una de les coses que estimem més els republicans de tota la vida. I que ningú no ens digui que l'"Emiliano" també n'era, de tota la vida, de republicà. Ell el que havia estat sempre és un traficant de la República, que no és el mateix. La deshonrava abans que la República neixés. En realitat, ell ni la volia ni l'esperava. Es trobava molt bé entre les escorrialles del vell règim, del qual vivia i amb el qual feia els grans negocis, a l'esquena del poble republicà.

Els monàrquics li van deixar fer tota mena de negocis bruts, de martingales i de xantatges. Es trobaven molt bé en la seva companyia. La Lliga hi pactà moltes vegades en conxorxes electorals. Fins li facilità la manera d'apoderar-se de l'acta de Rovira i Virgili en unes eleccions memorables.

I no sols el deixaven fer, no sols hi pactaven, ans l'empenyien a fer coses deshonorables. Això ajudava, per contracop, a enfortir la monarquia. Quan el veien ben compromès, ben enllordat, en lloc de portar-lo a la barra, el mostraven al poble i deien: "Veieu? La República és això!" I per por que realment la República fos un "Emiliano" o una sèrie d'"Emilianos", molta gent crèdula i espantadissa no s'atrevia a ésser republicana.

Però té! Ha vingut la República, i a la primera que ha fet l'"Emiliano", el descobreix, el denuncia a l'opinió i l'executa. Exemplar! Queda demostrat que l'"Emiliano" no era la República, que l'"Emiliano" no era sinó un dels tants ressorts suspectes de què es servia la monarquia per tenir-nos enganyats.

Ara, que els altres republicans que "emilianegen", que tremolin!...

Un cas de divorci

—Em sembla que pel camí de la caixa aniré més bé.

—No hi ha altre remei: aquests porcs s'atipaven tant, que els haig de treure de la menjadora a cops d'escombra.

QUESTIÓ DE PRONUNCIACIÓ

El desastre de Cavite, la "cogida" del "Gallo" i l'actuació de Mary Focela, no foren res—i això que armaren el seu soroll als seus respectius temps—comparats amb l'al·darull que ha promogut la declaració d'incompatibilitat moral del senyor Emiliano Iglesias i Ambrosio amb les Corts Constituents de la República.

—Què ha estat, això?—demanava als passadissos del Congrés un d'aquests repòrters que sempre es lleven tard i mai saben de què va.

—No res. Una banalitat—respongué un redactor d'"Informaciones".

El que preguntava no sabia què havia passat, però sabia qui és "El Gallego". I, ràpid, va respondre:

—Em sembla que vostè ha pronunciat malament el mot. No haurà volgut dir "venalitat"?

LA HISTÒRIA D'UNA BOLA BLANCA

Com hom sap, en la votació del dictamen d'incompatibilitat, hi hagué una bola blanca.

—Qui serà? Qui no serà, que ha votat a favor del "Maliano"?—es preguntava tothom. I tot eren càbales i conjectures, fins que un diputat, que és molt curt de vista, va aclarir el fet, dient que era ell, però que ho havia fet per

equivocació, puix és molt curt de vista, i va agafar una bola per altra.

En March ha tingut més sort. Ha tingut quatre boles blanques. Segurament que a la sessió hi havia quatre diputats més, que en sentir els càrrecs que es feien contra el diputat mallorquí, no hi veien de cap ull.

RETROSPECTIVA

Amb motiu de tot aquest bullit, aquests dies tot és remenar anècdotes de l'"Emiliano".

Un vell periodista català recordava l'arribada del "Gallego" a Barcelona, i amb els pantalons estripats, sense un ral, vingué facturat a don Lacandru. Aquest el portà a visitar la Redacció de la vella "Publicidad". El difunt Carles Costa, l'inseparable company d'En Jordà, en veure'l, demanà qui era.

—Es un militant del partit, que ha vingut a Barcelona a lluitar contra el caciquisme.

—I, d'on és—demanà En Carles Costa.

—Gallec.

—Doncs, miri; si és que es proposa lluitar contra el caciquisme, no calia pas que es mogués de la seva terra, perquè el que és per allà, hi ha molta feina tallada...

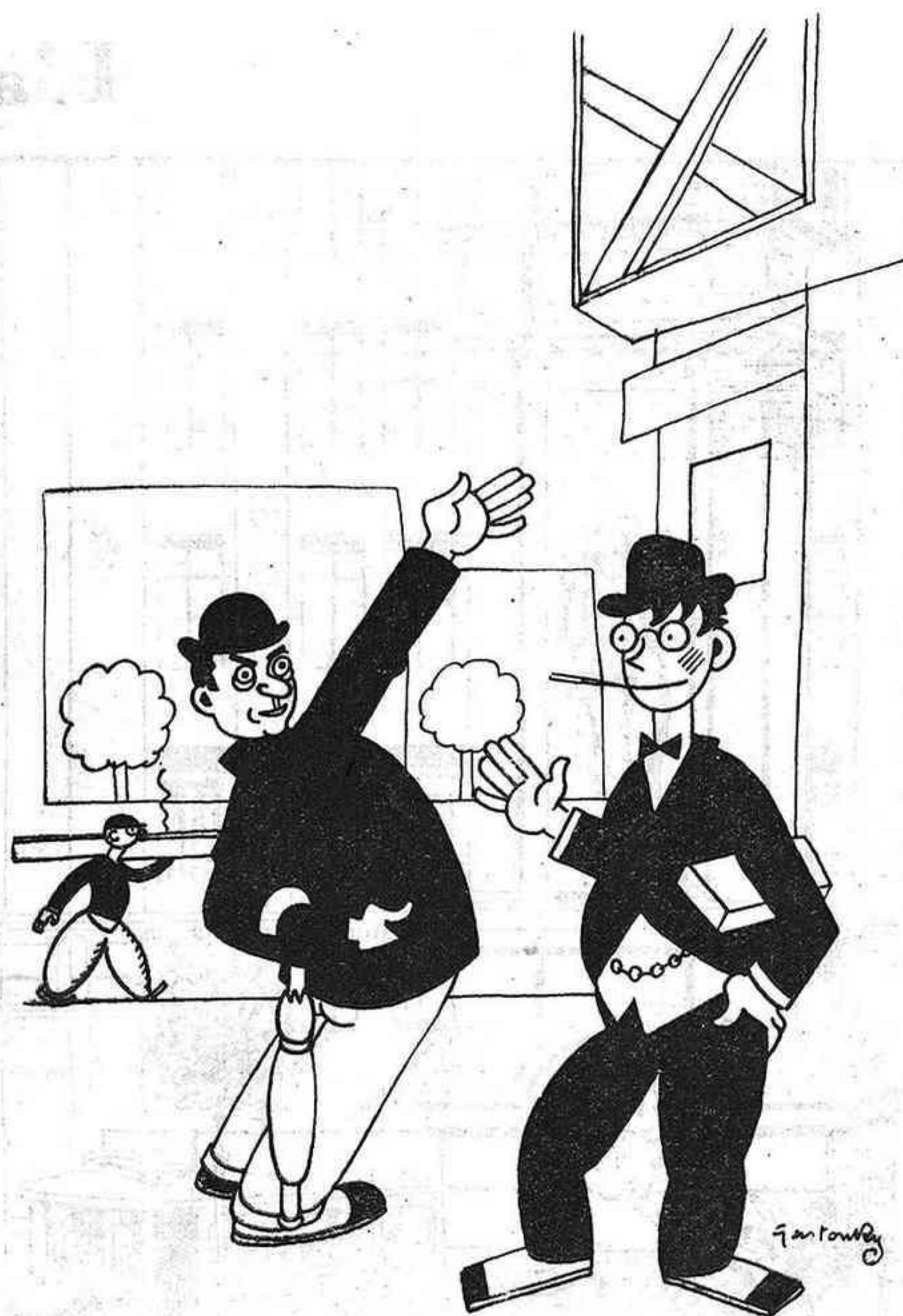
L'"EMILIANO"-ROUGON

Hom evocava també el dinar amb què pocs dies després d'arribar per primera vegada a Barcelona, fou obsequiat l'"Emiliano" per En Lerroux i els seus. L'àpat tingué lloc i efecte al Tibidabo. "En acabar-se el banquet—explicava un conegut polític que s'hi va trobar, l'Iglesias contemplava Barcelona amb una tristor que semblava dir: "Quina llàstima que amb lo gran que és aquesta ciutat, no en pugui pescar cap bocí!"

Insensiblement, va acudir al nostre cervell la imatge

—No havíem quedat que estava suprimida la pena de mort?

—Diu que aci a la plaça de Catalunya fan un altre Banc?
—Deu ésser perquè hi portin els diners els atracadors, perquè a la gent honrada ja no n'hi queden.

d'aquella escena cabdal de "La fortuna dels Rougon Macquart", on en Zola fa traçar al protagonista, d'una manera magistral, el pla de la reforma de París. Ara, que l'Emiliano és un Rougon-Macquart de categoria molt més baixa.

UN HOME ORIENTAT

Acabat l'àpat, com que el partit no anava gaire bé de diners, els comensals baixaren a peu fins a la Plaça de Sarrià, i allí agafaren el tren fins a la Plaça de Catalunya. Durant el trajecte, l'"Emiliano" va demanar a un correligionari:

—Creo que con este tren hay no sé qué irregularidad legal, ¿no?

L'altre li parlà de la qüestió de la desaparició de les valles del carrer de Balmes, afer que llavors ja començava a apassionar a l'opinió.

—I, dígame usted—afegí l'Iglesias—, ¿a dónde conduce este tren?

Admirable anècdota que pinta tot un caràcter! Feia pocs dies que l'"Emiliano" era a Barcelona, i ja sabia que hi havia un tren que no estava dintre la llei!

GRATITUD AL SENYOR DESPUJOL

No hi ha dubte que molts monàrquics feren més per la causa de la República que els conspiradors del 12 de desembre.

En un cafè del carrer de l'Arenal, un grup de comentaristes catalans parlava del cas de l'"Emiliano". Un dels contertulians digué:

—A l'Iglesias no se l'ha declarat incompatible solament per l'afer March. Hi havia contra ell una maror molt gran, d'ençà que, d'acord amb el general Despujol, darrera autoritat monàrquica que encara no estava materialment derrocada la nit del 14 d'abril, s'apoderà per unes hores del Govern Civil de Barcelona, per tal, segons digué l'Iglesias mateix a l'"A B C" algun temps després, d'impedir que els separatistes es fessin càrrec de la primera autoritat civil de la "província". De manera que a En Despujol li han d'agrair dues coses: primer, haver contribuït a auriolar la venerable figura de l'avi Macià expulsant lo iniquament com feu; i després, haver fet donar el primer pas fals al "Gallego" a les poques hores de proclamada la República.

EL CONTRABAN DE FARINA

El senyor Royo Villanova, que denuncià al Congrés un cas concret de contraban de farina efectuat a Barcelona, tindria la bondat, ara que es va per fer justícia, de dir-nos qui és l'autor d'aquest contraban?

Es una pregunta que fem sense mala intenció, pel que esperem que no la deixarà incontestada.

Art i Artistes

GALERIES LAIETANES

En Rincon exposa com a pintor escultor en una peça, i nosaltres hem de dir que no és així; en realitat, del que es tracta és d'un molt bon pintor marinista.

No vol dir això que lo altre ho faci malament; però a les escultures els manca tècnica de l'ofici i visió dels plans

Escultura d'En Rincon

Els bodegons i paisatges ja són altra cosa, però allí on verament esclata el temperament del pintor és en les marines, plenes d'un colorit simpàtic i lluminós.

La pintura d'En F. López Salas no resol res; encara hi ha divagacions d'estil i manca de llimpiesa en el color. Tot plegat, vol dir un temps més de treballar per assolir amb èxit falaguer el veredict de del públic.

L'amor lliure

PERTENEBE A LA BIBLIOTECA
DEL AYUNTAMIENTO DE BARCELONA

La plaça de Catalunya tal com voldria veure-la el nostre dibuixant Opisso

Reportatges originals

EL PROMÈS INTERVIU DE LA BUTACA NUMERO 3 DEL TEATRE LÍRICO - CASTELLANO - FRANCÈS "NOVEDADES"

La butaca ha complert la paraula. Ací la tenim, resignada a respondre les nostres preguntes.

El repòrter.—Parli, parli, desprengui's del vernís acadèmic del seu teatre, no grinyoli ni es queixi; aquí no ens mengem ningú.

La butaca.—Ja veuran; al meu teatre, com a tots, hi ha qui es permet tenir idees polítiques; per exemple: Una senyora grossa, grossa, que és monàrquica i té "un pit" a prova de repúbliques.

El repòrter.—(No sap si "entrecomillar" això "d'un pit"; però ho fa "por si las moscas".)

La butaca.—El primer actor? Enric? Ah! sí; aquell senyor que es passa la vida al "camerino"? Es un senyor que llença "torrents" d'indignació. Encara no l'he vist treballar en tota la temporada.

El repòrter.—Quins autors tenen més ascendent sobre el senyor Canals?

La butaca.—No cap. Perquè, segons tinc entès, tan sols li ofereixen carrincloneries.

El repòrter.—Per què no estrena a autors d'altres teatres?

La butaca.—Perquè no li dona la gana. Ell és "En Sebastià, l'amo de tot". A més a més, sàpiga que a Sant Hilari, l'estiu passat hi va pujar En Lluís Calvo amb un banquer barceloní a proposar-li la implantació de la sarsuela per "in saecula saeculorum".

El repòrter.—Vol fer el favor de tornar-m'ho a dir?

La butaca.—Que li digui l'Avelí Artís.

El repòrter.—Així, doncs, el pla a seguir?...

La butaca.—Es acabar per Reis, i no fer més català que per Tots Sants.

El repòrter.—I els còmics?

La butaca.—A vendre palmes.

El repòrter.—I els autors?

La butaca.—A fer... comèdies.

El repòrter.—Escolti, escolti; no s'acalori. Però vol dir que el mal ja no té remei?

La butaca.—Sí que en té; però "l'amo de tot" no és home que es faci enrera. A ell no l'entabana ni l'Azaña. Ha estat "aguantant el tipus" fins ara; i quan s'ha adonat que el públic ja li ha vist la llauna, ha pensat: Si no puc fer "Els set fills de Blancafort", faré "La Verbena de la Paloma", i en paus; i si allò tampoc no em va bé, posaré una parada de salsitxes fregides. Jo rai, que he estat fondista...

El repòrter.—Però, escolti; i entre En Folch i Torres i l'Artís, no?...

La butaca.—Folch i Torres ara serà nomenat membre de "La gota de llet", i Avelí Artís diuen que es vol dedicar a fabricant de Yogourth (llet agra).

El repòrter.—No té res més a dir-me?

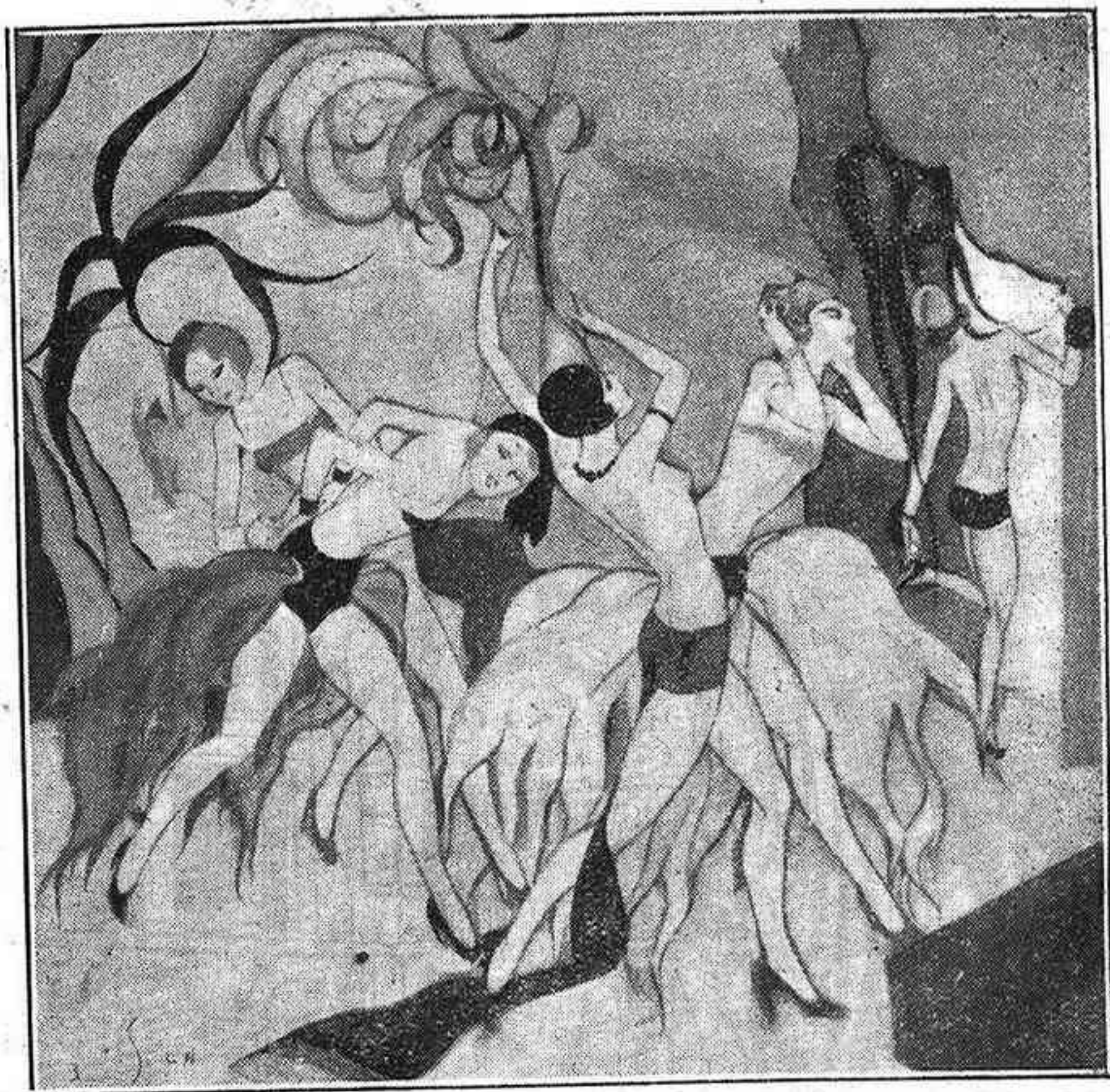
La butaca.—Tan sols que... No! Més val callar. Ara r'hi diria una de grossa.

El repòrter (afanyosament).—Digui... Digui...

La butaca.—Doncs... que em penso que volen estrenar una obra d'En Roure...

I deixo, després de saludar-la, la butaca del "Novetats", perquè m'ha semblat que Rambla avall, en baixava una de "Romea"...

JULI VERT D'HORTA

Dues reproduccions d'alguns dibuixos que el nostre redactor-dibuxant Ferran Bosch exposa a les Galeries Laietanes.

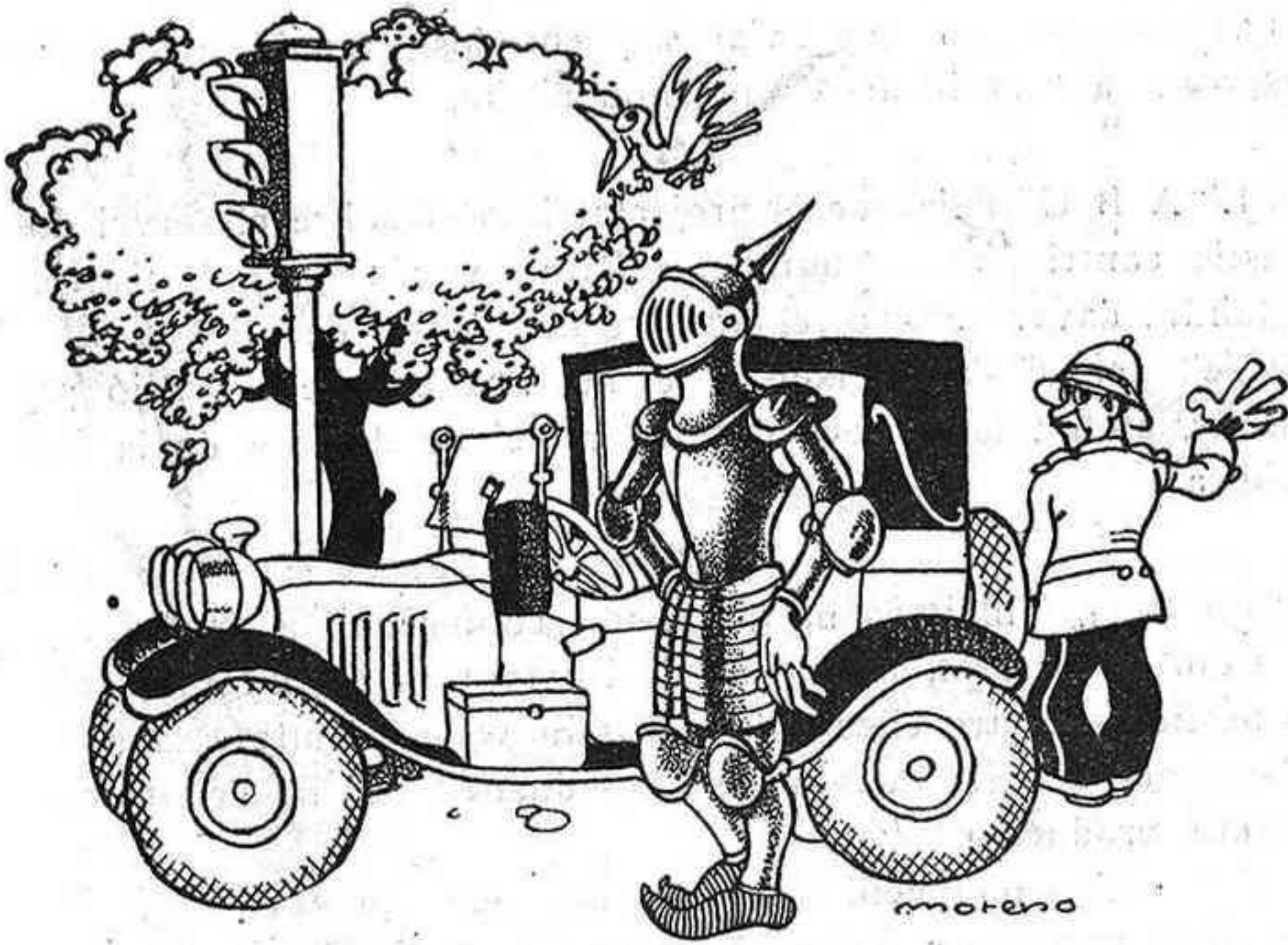
Bosch assolirà un gran èxit com el que ha obtingut darrerament a Madrid. Bé s'ho mereix

GOYA

"Prudencia en la mujer".

No es creguin les senyores aficionades al teatre, que això que fa la Xirgu i els seus, en el coliseu del carrer de Joaquim Costa, sigui cosa d'anar a aprendre a no ésser xafarderes i de no fer atzagaiades al marit; ni vagin disposades a veure un drama moral d'En Rucabado o d'un feminista "enragé"; pre-

Made in Barcelona

Model xofer 1931

cisament l'autor era un senyor que sentia gran aversió per les dones, fins el punt de fer-se religiós mercedari i que durant la seva vida seglar va escriure més de tres-centes comèdies escarnint quasi bé en totes elles el bell sexe; ben poques són les que va dedicar a favor d'ell; una de les més comptades és "Prudencia en la mujer". Per treure-les de dubtes; és una comèdia escrita en el segle XVII—ves si en fa d'anys—per Gabriel Téllez—àlies Tirso de Molina, el que va inventar aquest "Don Juan" que cada any ens ve a fer la llesca—. Arranjada en el segle XX per Cristòfol de Castro, segurament per mostrar als poetes que avui escriuen per al teatre la prudència que tenien els de llavors en construir els hendecasil·labs, i perquè la Xirgu ensenyi la que té en dir-los; el seu germà, la prudència que té presentant obres; els còmics, la seva prudència en la deixaplina; àdhuc els acomodadors la seva prudència esperant la propina; tot és prudent; s'hi pot anar per això.

La famosa comèdia gira entre personatges històrics; l'honor d'un regnat espanyol que la reina vetlla pel seu fill. Vuit escenaris, i a cada escenari la reina desgabella els plans de l'enemic amb molta prudència; vuit escenaris, vuit vegades prudent, factura de teatre clàssic espanyol; però a cada teló hi ha el talent de la Xirgu, i el bon gust dels artistes, que llancen al públic estrofes embolicades amb cortines de vellut. Factura de teatre contemporani.

POLIORAMA

Recomanem als que pateixen del cor, d'atacs nerviosos i als impressionables, una visita a les senyorettes del "Sombrecito verde", estiguin segurs els cardíacs, els neuròtics i els que s'afecten per un tres i no res que els proporcionaran el ben estar; són uns sedants contra aquestes malalties. No res d'específics cars i fuls; "Las del sombrero verde" són infal·libles. També les recomanem a les senyores que van a comprar al "Siglo", als lectors de la "Novela Rosa", als enamorats de costums morigerats i a aquest públic que sent predilecció per la vida austera. Els "papàs" extremadament moralistes poden passar tranquil·lament per comptaduria a encarregar per al diumenge, les butaques per la família; no és que ens anticipem a ésser assessors literaris dels pares tocats i posats; és un consell que ens permetem donar com admiradors de la vida mansa i ordenada. Encara hi ha una altra cosa; fer barrila a l'esquena de quatre senyorettes solteres, de vida exemplar, devotes i totes majors d'edat, és falta de delicadesa que no volem cometre, i l'empresa, amb molta raó, ens diria mal educats... Amb dones,

val més no embolicar-s'hi; ja n'hi ha prou que una "garçon" els estronqui la pau; a última hora aquesta, amb el seu desprendiment, si ens hi embrancàvem, ens casaríem amb una d'elles, sens dar-nos-en compte.

Això, queda pels que no saben com fer-ho, i posen a "La Vanguardia" anuncis per casar-se; aquests, que vagin a veure la gentil Maria-Lluïsa Rodríguez, abans de gastar-se'ls amb anuncis matrimonials. No sols és agradable la protagonista, ans també ho és la presentació; ben encertats, aquells interiors provincians francesos; En Bulbena s'hi ha lluit. Queda dit que el que no vulgui patir del cor i dels nervis que hi vagi.

ROMEA

En aquest teatre continua, amb plens cada dia, l'èxit d'En Sagarra, "L'hostal de la Glòria", i que duri.

B. X. M.

Que En Campúa està contentíssim de la temporada del *Cómico*, i pensa fer 200 representacions de *Las Pupas*. Ja ho crec... I En Guiró, que també està *contentíssim*, pensa igual que el seu gran amic Campúa.

* * *

Que la popular actriu de vodevil Visita López guanya molts bitllets en la *tournee* per Catalunya. I que aviat es farà una torreta a la *Colonia teatral* de Begas, per estar propet dels de l'*Español*.

* * *

Que l'Apolo està de pega amb els empresaris de *corras temporadas* (llegeixi's dissabtes i diumenges). Bé; però els còmics no baden, i es fan pagar per endavant; no ho volen ésser més, els socis capitalistes.

* * *

Que al Victòria el públic es diu "andana"; no en volen saber res de *La fama del tartanero*.

Tartanes, en aquesta hora?; autos, homes, autos; i, a poder ésser, "Rolls".

Que a la bombonera (eh, que bonic!) del Paral·lel hi va molta gent.

Deuen anar a aprendre de matemàtiques. Fixeu-vos en els títols: *Brígido* - 13 i *K* - 29.

* * *

Que al Goya la Xirgu segueix fent una temporada brillant.

Brillant... però *Plimsaul*.

* * *

Que els *Artistas reunidos* són a Palma, i el 19 d'aquest mes tornaran a debutar al Victòria.

Es cert, i també és cert que En Pons (Juanito), parodiant a Bécquer, diu:

Tornaran els *Artistas reunidos* al Victòria molt prompte a treballar. Però la companyia del *divo* Sagi-Barba, aquesta, ai!, mai més no tornarà...

* * *

Que l'intelligent empresari senyor Canals fa una esplèndida temporada a Novetats.

Me n'alegro, perquè ja sap el senyor Canals que nosaltres el distingim.

* * *

Que En Rosich està contractat per la temporada d'òpera espanyola del Liceu.

En Rosich igual canta *La Favorita* que *A la taberna d'En Mallol*. És un vertader cantant.

* * *

Que En Tressols s'ha tallat la "coleta" com a autor, actor i representant.

Bé; però ara fa de CORS.

BRIK

De l'Alcàsser de Sevilla, que fou residència reial, s'han trobat a faltar diversos objectes i s'han comprovat algunes profanacions artístiques.

Dits llargs i profanadors...

Coses de la reialesa!

❖

Els Diputats de la Comissió de Responsabilitats han declarat que ja creuen saber qui mantenia els pistolers del Lliure.

¿I per això tant d'omplir paper de barba?

Si ho saben fins les criatures!...

❖

El nou pretendent, Don Alfons Carles, en una pintoresca carta adreçada als jaumins, des del seu palau de Viena, els ha dit que, com abans, s'havien de dir carlistes, puix que aquest és el nom d'ell.

Bé, home, si és un caprici! Però, per què, posats a fer, no han de dir-se carlets?

Aquest nom donaria una més clara idea de la seva insignificància.

❖

Els ministres alemanys, com tots els funcionaris, sofriran també el rigor de les economies introduïdes en el Pressupost nacional.

I els ministres d'Espanya, què? No senten l'estímul de tan noble exemple?

❖

"El govern — ha dit Azaña — hauria d'ésser considerat com un òrgan fisiològic sa que funciona molt i que no es deixa sentir".

Bé, però entenem-nos. Com quin òrgan?

El cor? El fetge? Els ronyons? La bufeta?

Precisem, precisem, senyor Azaña...

❖

Han quedat suspeses les obres de la catedral de l'Almudena, de Madrid, per l'acord del Govern de suspendre la consignació de 100 mil pessetes que donava l'Estat.

Bon acord. Bastir catedrals no és pas cosa de l'Estat, sinó exclusiva dels capellans.

L'Estat ja té prou feina a construir escoles.

❖

Dilluns sortí el diari d'esquerra "La Humanitat", dirigit pel diputat En Lluís Companys. Li desitgem molta sort.

❖

En Cambó i En Ventosa, dintre de poc, tornaran a Barce-

lona; això vol dir que aviat tindrem dos "republicans" més, disposats a "sacrificar-se" pel nou règim.

❖

L'"A B C" deia que el projectat impost sobre el servei domèstic contribuirà a augmentar l'atur forçós, perquè els rics reduiran, davant d'això, el nombre de criats i de minyones.

Ve't ací, si s'atreveixen a fer-ho, una excellent ocasió per aplicar, amb tota la seva duresa, la llei de defensa de la República.

❖

En Royo Villanova ha donat una conferència a Segòvia.

Com és natural, ha parlat de l'Estatut, i ha dit una colla de bestieses. Entre elles, que a Catalunya no li interessa d'Espanya més que els carrabiners i les duanes, per tal de protegir la seva producció.

I del blat—que hem de pagar un trenta per cent més car que si el féssim venir de l'Argentina, a canvi dels nostres filats, dels nostres teixits, del nostre suro, tot per protegir als bladers de Valladolid—no n'ha dit ni un mot.

Ha acabat dient que el problema de Catalunya s'ha de resoldre sense pressa.

Sí; és allò que haurà pensat el senyor Royo Villanova: maldia llarga, parenta de la mort.

❖

Una casa de productes vegetarians, que té la fàbrica més enllà de can Tunis, va instal·lar un servei d'autobusos per tal que el personal trigués menys temps en el trajecte d'anar i venir.

Cas exemplar!—diran vostès. —Doncs, no, senyors. A canvi d'això, els feia treballar mitja hora més.

Però l'afer no acaba ací. La Comissió Mixta va imposar a la casa un augment de sou al personal, i llavors, aquesta suprimí el servei d'autobusos, sense suprimir la mitja hora extraordinària de treball.

Ens en recordarem, senyors fabricants de productes vegetarians de més enllà de can Tunis; ens en recordarem.

❖

A Madrid, amb motiu de l'estrena de "A. M. D. G.", els catòlics armen, cada nit, uns escàndols que obliguen a intervenir-hi els guàrdies d'assalt, els equips quirúrgics i el Jutjat.

Tot sigui per la paciència i la resignació que Nostre Senyor predicava.

Imp. "L'Esquella" i "La Campana". Om. 8. -- Barcelona.

La marxa de la comissió de responsabilitats.

VIES URINÀRIES Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluxos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els Catxets del Doctor Soivre. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que neces-

siten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda 5'50 ptes. caixa

Impureses de la sang: *Sifilis* (avari), *eczemes*, *herpes*, *úlceres vari-coses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acne*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les Píndoles depuratives del Dr. Soivre, que són la medicació depurativa real i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floronscos, supuració de les mucoses, calçada del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatòria* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les *Gragees potencials* del Dr. Soivre. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la juvenesa, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pesse-ces 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franquex a *Oficines Laboratori Sòkatarg, carrer del Ter, 18, telèfon 544 S. M. Barcelona*, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desenvolupament, tractament i guariment de les dites malalties.

PAPEL DE FUMAR
BAMBU

FEROXYL

Específic de l'**ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)**
(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la ejaculació prematura (pèrdues seminals); de la feblesa y molt eficaç per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulant de l'activitat neuro-espino-mèdulo-genital. Sinèrgic i homo-estimulasa de les glàndules intersticials. Producte pluriglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

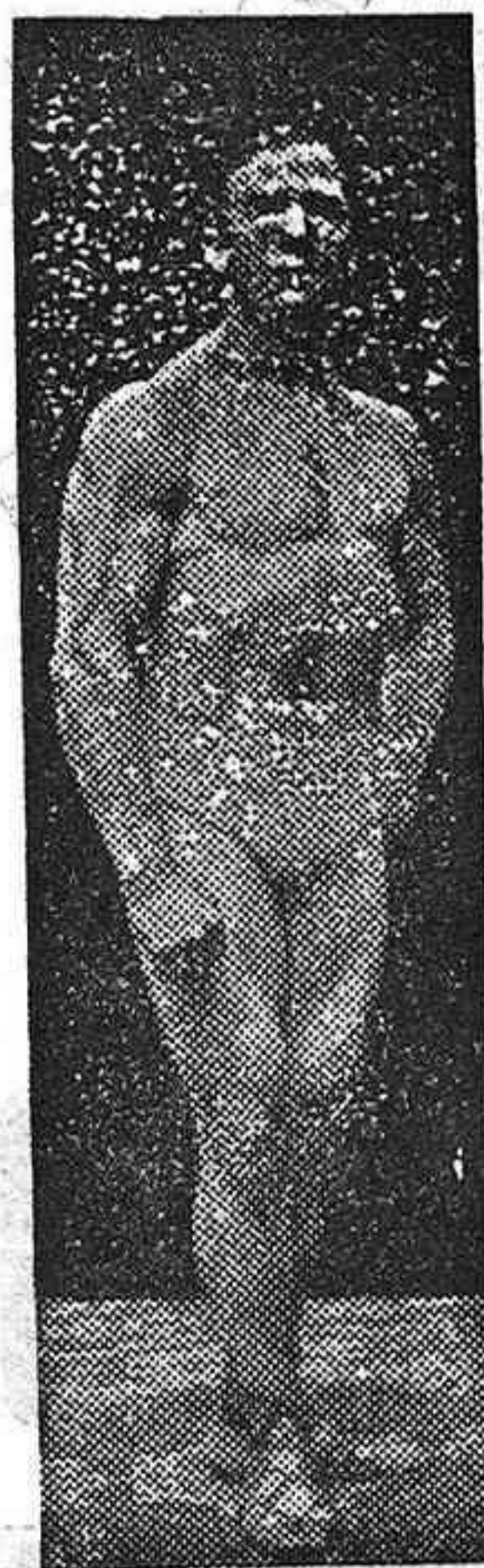
No conté, ni estricnina, ni fòsfors, ni cantàrides, ni cap altre medicament excitant.

PRODUCTE MAGNE E INSUBSTITUIBLE PER A RECOPRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratoris Farmacològics del Dr. W. Dutrem
Alt de Sant Pere, 50 - BARCELONA - Telèfon 18631
Preu: 21'75 ptes.

No arruineu la vostra vida de casat!

Es un crim casar-se quan se sap que no s'està capacitat físicament per al matrimoni. Aquesta noia pura està engegada per l'amor que vós li inspireu i no veu les vostres deficiències. Ella us creu un príncep entre els homes: ideal de masculinitat vigorosa. Ella se us imagina com un marit exemplar i pare model dels fills seus. I vós sabeu que no esteu preparat — no us atreviu a casar-vos en l'estat actual de les vostres condicions físiques. El futur se us presenta tenebrós, trist. Però, animeu-vos! Jo us ofereixo la meua mà d'amic. Jo us vui ajudar. **JO US PUC AJUDAR.**

LIONEL STRONGFORT
l'home perfecte

STRONGFORTISME

El STRONGFORTISME ha tret milers d'homes febles, adolorits, incapacitats i desanimats de l'abisme de la desesperació i els ha col·locat en el camí recte de la salut, la felicitat i la prosperitat. El STRONGFORTISME ha ajudat la Naturalesa a vèncer mals com Catarro, Estrenyiment, Indigestió, Nerviositat, Impureses de la Sang, Mala Memòria, Pèrdues Vitals i els resultats dels abusos i de l'abandó del cos. El STRONGFORTISME ha restaurat a milers d'homes el vigor i les energies que creien perduts per sempre, i els ha donat fe nova en ells mateixos, nova vitalitat; els ha inspirat ambició, i els ha capacitat per a les responsabilitats del matrimoni. Puc fer igual amb vós. Deixeu-me que us ho provi.

DEMANEU EL MEU LLIBRE GRATIS ÉS UNA REVELACIÓ!

L'experiència i les investigacions de tota la meua vida estan incorporades en el meu llibre «Promoció i Conservació de la Salut, Força i Energia mental», que us dirà francament com podeu vós convertir-vos en un exemplar vigorós de masculinitat, i com podeu preparar-vos per a ésser un pare i un marit que faci honor a la seva muller i als seus fills. És absolutament gratis. Demaneu-ne un exemplar avui mateix. Escriviu-me dient-me amb franquesa els mals que us fan patir

INSTITUT STRONGFORT

LIONEL STRONGFORT, Director
Especialista en Salut i Cultura Física

BERLIN-WILMERSDORF (ALEMANYA)

CONSULTA GRATIS I CONFIDENCIAL

(posi's el franqueig suficient per a cartes a l'Estranger)

Institut Strongfort. Berlín - Wilmersdorf (Alemanya) - 1101

Serveixi's trametre'm completament gratis el llibre "Promoció i Conservació de la salut, Força i Energia Mental", per al franqueig del qual li acompanyo 80 cèntims en segells de correu del meu país. He marcat amb una X les matèries en què estic interessat.

-Catarro	-Vicis secrets	-Impotència sexual	-Desordres de l'estómac
-Asma	-Barbs (acné)	-Nerviositat	-Major altura
-Dolors de cap	-Obesitat	-Estrenyiment	-Desenrotllament muscular
-Hèrnia	-Vista dèbil	-Respiració curta	
-Demacració	-Reumatisme	-Pulmons dèbils	

Noms (esclure'ls ben clars)

Edat Carrer o Apartat de Correus

Ciutat País

TEATRE CATALA ROMEA

COMPANYIA VILA-DAVÍ

Avui, divendres, tarda, a les cinc, i nit, a un quart d'onze, l'obra definitiva d'En J. M. SEGARRA,

L'HOSTAL DE LA GLORIA

Tots els dies, tarda i nit, **L'Hostal de la Glòria**. Dijous i diumenges, Sessió Infantil: **Les aventures d'En Titelleia**.

TEATRE POLIORAMA

COMPANYIA MARIA LLUISA RODRÍGUEZ

Avui, divendres, i tots el dies, nit, l'èxit de Fransa, la gran comèdia còmica,

Las del sombrero verde

500 REPRESENTACIONS A PARÍS

BASAR DE LA UNIO GUILLEM LOPEZ

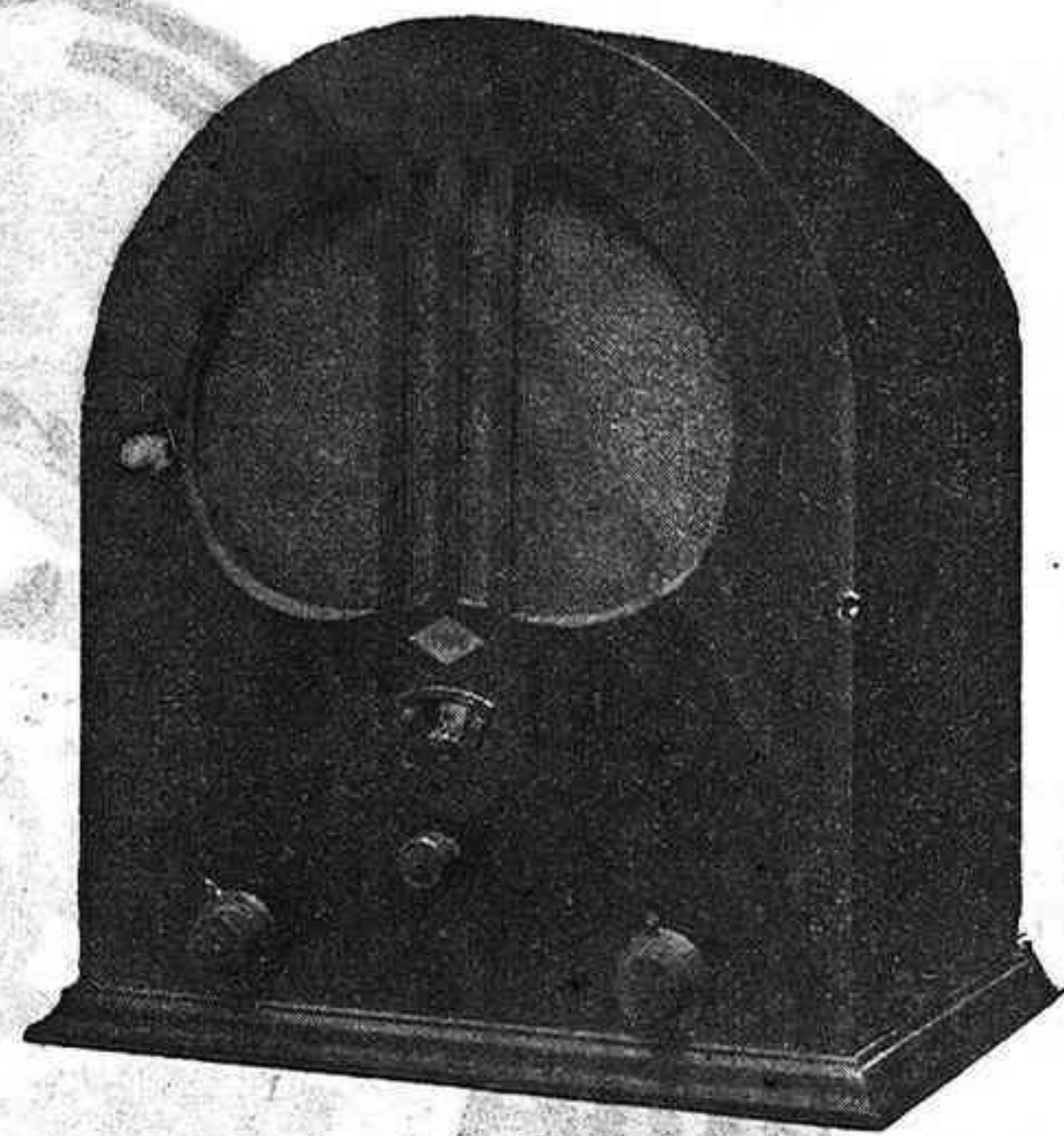
PAPERERIA I OBJECTES
D'ESCRITORI

Dietaris i Agendes per a 1932 :: Gran assortit de plomes «Conklin» i d'altres marques, amb un descompte del 40 per 100 sobre els preus corrents :: TALONARIS PER AL SORTEIG DE NADAL

Carrer de la Unió, 3 - Telèfon 18786 - BARCELONA

Receptor RADIO CLIMO

enxufable al corrent, sense antena

Ramon Climent

Consell de Cent, 266 :: Telèfon 23058

PREU: 400 PESSETES

LLIBRERIA ESPANYOLA D'ANTONI LOPEZ

Rambla del Mig, número 20

BARCELONA

Telèfon número 18692

◀ **DICCIONARI** Català-Castellà Castellà-Català ▶

Per A. ROVIRA I VIRGILI

Preu: 15 pessetes

EN PREPARACIÓ

ALMANAC DE

L'Esquella de la Torraixa

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en Mirances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem de pèrdues si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponents se'ls atorguen descomptes

—No es facin il·lusions, que no és cap defensor de la República.
Es un defensor de la religió i de Déu Nostre Senyor.